

OSNOVNA ŠOLA ANTONA AŠKERCA
JENKOVA CESTA 2, 3320 Velenje

MLADI RAZISKOVALCI ZA RAZVOJ ŠALEŠKE DOLINE

RAZISKOVALNA NALOGA

FENOMEN VISOKIH PET

Tematsko področje: SOCIOLOGIJA

Avtorica:

Barbara Camlek, 6. razred

Mentorica:

Lidija Črnko, spec. andrag.

Somentorica:

Marija Kuster Kortnik, dipl.org.dela

Velenje, 2013

Raziskovalna naloga je bila opravljena na Osnovni šoli Antona Aškerca Velenje.

Mentorica: Lidija Črnko, spec. andrag.

Somentorica: Marija Kuster Kortnik, dipl. org. dela

Datum predstavitve: 11.–13. 03. 2013

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

ŠD OŠ Antona Aškerca, šolsko leto 2012/2013

KG obutev/visoke pete

AV CAMLEK, Barbara

SA ČRNKO, Lidija, KUSTER KORTNIK, Marija

KZ 3320 Velenje, SLO, Jenkova cesta 2

ZA OŠ Antona Aškerca

LI 2013

IN **FENOMEN VISOKIH PET**

TD Raziskovalna naloga

OP VIII, 27 str., 1 pregl., 11 graf., 4 sl., 1 pril., 12 vir.

IJ SL

JI sl / en

AI Čevlji imajo v zgodovini oblačenja poseben pomen. Čevlji z visoko peto pa še posebej. Visoke petke so nepogrešljiv kos garderobe vsake ženske. Že Marilyn Monroe je dejala: »Daj dekletu prave čevlje in lahko osvoji svet.«

V raziskovalni nalogi smo s pomočjo ankete med devetošolkami osnovne šole in dijakinjami četrtil letnikov srednje šole ugotavljali, kaj menijo o visokih petah. Zanimalo nas je ali rade nosijo visoke pete, kako pogosto jih nosijo ter koliko parov visokih pet imajo doma. Ugotovili smo, da večina deklet rada nosi visoke pete, nosijo jih predvsem priložnostno, doma pa imajo osnovnošolke manj parov visokih pet kot srednješolke.

V nalogi smo tudi z metodo opazovanja spremljali vrsto obutve pri ženskah v Velenju v različnih letnih časih. Izkazalo se je, da so se ženske poleti večkrat odločile za visoke pete kot v jesenskem in zimskem času, vendar je visoke pete nosilo manj žensk kot smo pričakovali.

Ženskam visoke pete pomenijo glamur, zapeljivost, samozavest ter predstavljajo ideal lepote. Devetošolke osnovne šole si ob izrazu »visoke pete« predstavljajo predvsem manekenke in igralke, srednješolke pa visoke pete asociirajo na zabavo, modo in eleganco.

KEY WORDS DOCUMENTATION

ND OŠ Antona Aškerca, 2012/2013

CX shoes / high heels

AU CAMLEK, Barbara

AA ČRNKO, Lidija, KUSTER KORTNIK, Marija

PP 3320 Velenje, SLO, Jenkova cesta 2

PB OŠ Antona Aškerca

PY 2013

TI **THE PHENOMENOM OF HIGH HEELS**

DT Research work

NO VIII, 27 p., 1 tab., 11 graf., 4 fig., 1 ann., 12 ref.

LA SL

AL sl / en

AB In the history of clothing shoes bear special meaning. Especially high heels shoes. High heels are simply must have in every women's wardrobe. Marilyn Monroe said "Give a girl the right shoes, and she can conquer the world."

In the research paper we have established opinion and attitude towards high heel shoes among last grade elementary schoolgirls and girls from last grade of high school. We used a survey.

We were curious if they use high heels, how often they put them on and how many pairs of high heels they possess. We found out that the majority of girls like wearing high heels, they put them on mostly occasionally, and that high school girls have more pairs than elementary schoolgirls.

We have also observed (observation method) what kind of shoes women in Velenje wear in different seasons. We found out that women more often put on high heels during winter and less often during summer. We also found out that high heels are worn less often than we anticipated.

High heel shoes account for glamour, seduction, self confidence, and they represent the ideal of beauty. Girls from elementary last grade associate high heels mainly with models and actresses, high school girls with party, fashion and elegance.

KAZALO

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA	II
KEY WORDS DOCUMENTATION	III
KAZALO.....	IV
KAZALO TABEL	VII
KAZALO GRAFOV	VII
KAZALO SLIK.....	VII
KAZALO PRILOG	VII
SEZNAM OKRAJŠAV IN SIMBOLOV	VIII
1 UVOD.....	1
2 PREGLED OBJAV	2
2.1 ZGODOVINA ČEVLJEV	2
2.2 IZUMITELJI IN OBLIKOVALCI ČEVLJEV	4
2.2.1 Salvatore Ferragamo.....	4
2.2.2 Roger Vivier	4
2.2.3 Manolo Blahnik	4
2.2.4 Jimmy Choo.....	5
2.3 KAJ SO VISOKE PETE?.....	5
2.4 KAKO IZMERITI VISOKE PETE?	5
2.4.1 Ameriški način.....	6
2.4.2 Italijanski način	6
2.4.3 Kontinentalni industrijski način	7
2.5 MODELI ČEVLJEV	7
2.5.1 Salonarji.....	7
2.5.2 Čevlji s platformo	7
2.5.3 Čevlji s polno peto.....	7
2.5.4 Sandali	8
2.5.5 Čevlji Mary Jane.....	8

2.5.6 Gležnjarji	8
2.5.7 Škornji	8
2.6 RAZLIČNE OBLIKE PET.....	8
2.6.1 Peta stiletto	8
2.6.2 Čokata peta	9
2.6.3 Mini petka.....	9
2.6.4 Kubanska peta	9
2.6.5 Francoska peta ali peta Ludvika XIV.	9
2.6.6 Polna peta	9
2.7 VISOKE PETE IN HOJA.....	9
3 METODOLOGIJA	11
4 REZULTATI	12
4.1 Rezultati ankete v OŠ	12
4.1.1 Starost anketirank	12
4.1.2 Ali rada nosiš visoke pete?	12
4.1.3 Kako pogosto nosiš visoke pete?.....	13
4.1.4 Koliko parov z visoko peto imaš?	13
4.1.5 Katere asociacije se ti pojavijo ob izrazu »visoka peta«?	14
4.2. Rezultati ankete v SŠ.....	14
4.2.1 Starost anketirank	14
4.2.1 Ali rada nosiš visoke pete?	14
4.2.2 Kako pogosto nosiš visoke pete?.....	15
4.2.3 Koliko parov z visoko peto imaš?	15
4.2.4 Katere asociacije se ti pojavijo ob izrazu »visoka peta«?	16
4.3. Skupni rezultati anket.....	16
4.3.1 Starost skupine anketirank.....	16
4.3.2 Ali rada nosiš visoke pete?	17

4.3.3 Kako pogosto nosiš visoke pete?.....	17
4.3.4 Koliko parov z visoko peto imaš?	18
4.3.5 Katere asociacije se ti pojavijo ob izrazu »visoka peta«?	18
4.4 Rezultati dobljeni z opazovanjem.....	19
5 RAZPRAVA.....	20
6 SKLEP	21
7 POVZETEK	22
8 ZAHVALA	23
9 PRILOGE	24
10 VIRI IN LITERATURA	26

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Dobljeni rezultati pri meritvi z opazovanjem.....	19
--	----

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Nošenje visokih pet.....	12
Graf 2: Pogostost nošenja visokih pet.....	13
Graf 3: Število parov z visoko peto.....	13
Graf 4: Nošenje visokih pet.....	14
Graf 5: Pogostost nošenja visokih pet.....	15
Graf 6: Število parov z visoko peto.....	15
Graf 7: Starostna struktura anketirank.....	16
Graf 8: Nošenje visokih pet.....	17
Graf 9: Pogostost nošenja visokih pet.....	17
Graf 10: Število parov z visoko peto.....	18
Graf 11: Delež žensk z visoko peto po mesecih.....	19

KAZALO SLIK

Slika 1: Chopinke, Italija, 1580-1620 (Vir: Muzej čevljev Bata, 2008).....	3
Slika 2: Ameriški način merjenja pete (Vir: Blossom, 2011).....	6
Slika 3: Italijanski način merjenja pete (Vir: Blossom, 2011).....	6
Slika 4: Kontinentalni industrijski način (Vir: Blossom, 2011).....	7

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Anketni vprašalnik.....	24
------------------------------------	----

SEZNAM OKRAJŠAV IN SIMBOLOV

OŠ osnovna šola

SŠ srednja šola

oz. oziroma

mm milimeter

cm centimeter

lat. latinsko

1 UVOD

Čevlji imajo v zgodovini oblačenja poseben pomen. Čevlji z visoko peto pa še posebej. Visoke petke so nepogrešljiv kos garderobe vsake ženske. Že Marilyn Monroe je dejala: »Daj dekletu prave čevlje in lahko osvoji svet.«

Danes pete nosijo skoraj vse ženske. Po njih posegajo mlada dekleta, ki komaj vstopajo v ženski svet urejanja in lepoticenja svojega telesa. Prav tako pa se jim pridružujejo ženske srednjih let. Veliko je tudi videti starejših žensk, ki kljub letom visoke pete še zmeraj obvezno kombinirajo k svojemu oblačenju. Mlada dekleta se v današnjem času rade odločajo za vrtoglavo visoke pete, višja kot je peta, bolje je. Na to so zagotovo vplivale svetovne zvezde, ki nosijo visoke pete in jih s tem na veliko reklamirajo. V visokih petah je potrebno tudi znati hoditi oz. jih nositi. Različne oblike visokih pet omogočajo večje ali manjše udobje pri hoji prav tako pa zahtevajo usklajenost z obliko postave.

Termin visoke pete uporabljamo v vsakdanjem jeziku kljub temu, da nimamo v mislih enake višine pet. Posebno pozornost smo namenili opredelitvi ter izmeri visoke pete.

V raziskovalni nalogi smo s pomočjo ankete med devetošolkami osnovne šole in dijakinjami četrtih letnikov srednje šole ugotavljali, kaj menijo o visokih petah. Zanimalo nas je ali rade nosijo visoke pete, kako pogosto jih nosijo ter koliko parov visokih pet imajo doma. Za boljšo predstavo o nošenju čevljev v vsakdanjem življenju smo opravili tudi meritve opazovanja brez udeležbe.

Hipoteze:

- ženske rade nosijo visoke pete,
- ženske pogosto nosijo visoke pete,
- vsaka ženska ima vsaj en par visokih pet.

2 PREGLED OBJAV

2.1 ZGODOVINA ČEVLJEV

V zgodovini oblačenja imajo čevlji poseben pomen. Čevlji z ošiljeno, tudi več kot 16 cm dolgo konico so nakazovali ugled človeka. Daljša kot je bila konica, pomembnejša je bila oseba. Podobno se je z njenim ugledom višala peta. Čevlji so bili sprva izdelani ročno, šele z industrijsko revolucijo in množično proizvodnjo so jih lahko kupili tudi revnejši; par čevljev jih je spremljal več let, če ne kar vse življenje. (Pisani, 2011, str. 277)

Katarina Medičejska (1515-1589) je poskrbela, da so čevlji dobili pridih mode in niso bili več pomembni samo zaradi svoje funkcionalnosti. Katarina je bila majhne rasti in zaročena z bodočim francoskim kraljem Henrikom II. Ker se kot bodoča kraljica ni počutila samozavestno, je oblikovala čevlje z visoko peto. Čevljem je dodala kar 10 cm. Ti čevlji so postali prava uspešnica in jo tudi pripeljali do privilegiranega stolčka. (Muzej čevljev Bata, 2008)

Okoli leta 1600 je čevljar Nicholas Lestage oblikoval čevlje z visoko peto za Ludvika XIV. Francoskega. Nekatere pete so imele več kot 10 cm in večinoma so bile okrašene z različnimi prizori iz bitk. Čevlje z rdečo peto je dovolil nositi le članom svojega dvora, poleg tega pa je zaukazal, da nihče ne sme nositi čevljev, višjih od njegovih. Danes se izraz »ludvikove petke« uporablja za pete s konkavno krivuljo in so podobne tistim, ki jih je nosila Madame de Pompadour, ljubica kralja Ludvika XIV. (Muzej čevljev Bata, 2008)

Sledil je Napoleon, ki je poleg nasprotnikom, vojno napovedal tudi visokim petam in jih do določene mere tudi ukinit. Pot v svet visoke mode so ponovno našle šele v poznem 19. stoletju, ko so se 'ponovno rodile' v viktorijanski umetnosti in literaturi in postale simbol vitkih nog. Kasneje se je njihova popularnost le še stopnjevala in oblikovalci širom po svetu so začeli oblikovati različne čevlje, različnih višin, barv in modelov. (Muzej čevljev Bata, 2008)

Prvenec so chopinke doživele med renesanso in so tesno povezane z Benetkami in Španijo. Navdih so za oblikovanje chopink dobili na Bližnjem vzhodu, kjer so imele Benetke trgovsko

pot. To je bila obutev za premožne ženske na začetku 17. stoletja. Bile so zelo nepraktične, njihov poglavitni namen je bil, da izstopajo kot ekstravagantna in draga olepšava. Narejene so bile iz svilenega žameta, ki je pokrival leseno platformo okrašeno s srebrno čipko, srebrnimi žeblički, pokriti s svilo, obrobljeni s srebrno čipko in zaključeni s svilenim čopkom. (Muzej čevljev Bata, 2008)

Slika 1: Chopinke, Italija, 1580-1620 (Vir: Muzej čevljev Bata, 2008)

Visoke pete so bile skozi zgodovino ves čas statusni simbol, saj so jih lahko nosili le bogati - bili so značilni znak aristokracije. Po francoski revoluciji je njihova prodaja nekoliko upadla, potem pa so se znova pojavile kot del modne industrije 20. stoletja.

Danes naj bi imela zaposlena ženska pet parov čevljev za pomladno-poletno in prav toliko za jesensko-zimsko. Verjetno bi bile ob tem podatku naše babice zgrožene. Ženska je zaradi oblike čevljev in višine pet pogosto trpela. Lepotni ideal je marsikdaj iznakazil njeno stopalo, kar se pogosto dogaja še danes. (Pisani, 2011, str. 277)

»Vsi nosimo srce na podplatih; stopala in nato čevlji najbolj kažejo na počutje ljudi,« pravi June Swann (Swan, 1986), angleška strokovnjakinja za zgodovino čevljev. Meni, da lahko spremljamo naraščanje in upadanje blaginje po višini pet: temne oblake vojne na obzorju zaslutimo v oblikah konic čevljev; družbene spremembe merimo z debelino podplatov. Čevlji pripovedujejo o družbenem položaju, spolu, narodnosti, veri, poklicu in politiki.

2.2 IZUMITELJI IN OBLIKOVALCI ČEVLJEV

2.2.1 Salvatore Ferragamo

Salvatore Ferragamo je največji izumitelj med oblikovalci čevljev. Njegov prvi izum (1938) so bili čevlji s podplatom iz plute. Prva jih je nosila znana igralka in pevka Judy Garland. Leta 1947 je dobil modnega oskarja Neiman Marcus Award za še danes moderne in zelo elegantne sandale, imenovane kar nevidni sandali (*invisible sandal*).

Po drugi svetovni vojni je za Ferragamo delalo že več kot 750 vrhunskih čevljarjev, ročno so izdelali že več kot 350 čevljev na dan. Po njegovi smrti je družinsko tradicijo nadaljevala talentirana hči Fiamma, ki je leta 1978 oblikovala druge nesmrtno balerinke hiše Ferragamo. Balerinke s široko in ploščato pentljo, poimenovana *vara*, so vsako leto del njihove kolekcije. Blagovna znamka Ferragamo je še vedno ena najuspešnejših na svetu. (Pisani, 2011, str. 278)

2.2.2 Roger Vivier

Roger Vivier je eden najbolj inovativnih oblikovalcev obutve 20. stoletja. Njegovi čevlji so bili avantgardni in hkrati klasični. Prefinjene linije, najboljši materiali in inovativne oblike so prepričali mnoge znane osebnosti. Njegove čevlje so nosile angleška kraljica Elizabeta II., igralka in pevka Marlene Dietrich, Diana Vreeland in druge. Oblikoval je čevlje za znana imena mode, kot so Christian Dior, Yves Saint Laurent in Elsa Schiaparelli. Lahko bi rekli, da je oče salonarjev in pete stiletto, poglobil se je v oblikovanje visokih pet, ki omogočajo stabilnost. Leta 1960 je ustvaril balerinke, imenovane *pilgrim pump*, ki so menda najbolj kopiran dizajn čevljev vseh časov. Na konici imajo kvadratno srebrno sponko z napisom. Prvi je začel uporabljati transparentno plastiko za čevlje in iz tega materiala že leta 1960 izdelal celo kolekcijo. (Pisani, 2011, str. 278)

2.2.3 Manolo Blahnik

Manolo Blahnik je v Ženevi študiral pravo in literaturo, a se je kmalu usmeril v umetnost in se preselil v Pariz. Prejel je nešteto nagrad, leta 2003 pa je londonski oblikovalski muzej postavil retrospektivo njegovega dela. Oblikovalec opisuje svoje delo s tremi besedami: visoko, seksi in elegantno. Njegovi najbolj prodajani čevlji so črni s peto stiletto in oblike *mary jane* – s paščkom čez nart. Prvič so bili prikazani v nadaljevanki Seks v mestu, ki je Blahnika

povzdignilo med zvezde. (Pisani, 2011, str. 278)

2.2.4 Jimmy Choo

Trenutno najbolj znan in priljubljen oblikovalec čevljev visokega cenovnega razreda. Rodil se je v Maleziji in študiral v Londonu, kjer je leta 1986 odprl manjši butik z ročno izdelanimi čevlji. V nebo ga je izstrelila nadaljevalka Seks v mestu. (Pisano, 2011, str. 279)

2.3 KAJ SO VISOKE PETE?

Visoke pete je termin, ki se pogosto uporablja kot skrajšanka za obutev z visokimi petami, preprosto pa takšno obutev imenujemo pete.

Po pregledu literature smo spoznali, da v definiciji termina visoke pete govorimo predvsem o obliki čevlja, ki pa ne določa velikosti pete. Tako Cambridge Advanced Learner's Dictionary razlaga visoke pete kot množinski samostalni in so opisane kot ženski čevlji, na katerih so pete dvignjene visoko nad tlemi. (British English Dictionary)

V slikovnem slovarju mode (Ambrose, 2007, str. 131) je visoka peta definirana kot element, ki je dodan v zadnjemu delu podplata čevlja in dvigne zadnji del čevlja od tal. Peta je lahko iz lesa prekrita z usnjem ali drugim materialom glede na različne stile.

Wikipedia opisuje obutev visoke pete kot obutev, ki dvigne nogo bistveno višje kot so prsti na nogah. (Wikipedia)

Za nas velja, da so visoke pete obuvalo, ki dvigne naše stopalo nad višino naših prstov.

2.4 KAKO IZMERITI VISOKE PETE?

Za velikost pet, tako kot za velikost čevljev, ne obstaja predpisan standard. V večini primerov se poslužujemo splošne kategorizacija za pete, pri kateri velja poimenovanje (Blossom, 2011):

- ravna peta, od ravnega do 25 mm,
- nizka peta, od 25 mm do 60 mm,
- srednja peta, od 60 mm do 70 mm,
- visoka peta, od 70 mm do 100 mm,

- zelo visoka peta, nad 100 mm.

Za potrebe naše raziskovalne naloge smo upoštevali določilo za visoke pete 7 do 10 cm. Poznamo različne načine za merjenje pet, ki nanašajo na lokacijo oz. okolje.

2.4.1 Ameriški način

Merimo od konice pete z gumo na peti do vrha pete na zadnjem delu čevlja. (Blossom, 2011)

Slika 2: Ameriški način merjenja pete (Vir: Blossom, 2011)

2.4.2 Italijanski način

Merimo na osi pete, približno na sredini pete, brez gume na peti. (Blossom, 2011)

Slika 3: Italijanski način merjenja pete (Vir: Blossom, 2011)

2.4.3 Kontinentalni industrijski način

Višino pete merimo diagonalno od začetka gume na peti do zgornjega vrha pete. (Blossom, 2011)

Slika 4: Kontinentalni industrijski način (Vir: Blossom, 2011)

2.5 MODELI ČEVLJEV

2.5.1 Salonarji

Spredaj in zadaj so zaprti in imajo različno oblikovan izrez. Izvorno so bili nizki čevlji, ki so jih nosili služabniki, proti koncu 19. stoletja pa so to ime uporabljali za slovesne lakaste čevlje k fraku. V 20. stoletju so po zaslugi oblikovalca Rogerja Vivierja salonarje prevzele in s peto povišale ženske. (Pisani, 2011, str. 282)

2.5.2 Čevlji s platformo

Ti čevlji imajo najmanj 2 cm debel podplat, izdelan iz lesa, plute, plastike ali gume. V zgodovini so bile večvrednostni simbol. Nosili so jih tako moški kot ženske. (Pisani, 2011, str. 283)

2.5.3 Čevlji s polno peto

Ime so dobili po obliki pete. Ta tip čevljev je manj primeren za slovesne priložnosti.

Elegantnejši imajo peto, oblečeno v usnje, bolj sproščeni iz plute in za prosti čas vrvasto peto. (Pisani, 2011, str. 283).

2.5.4 Sandali

Sandali se razlikujejo po obliki, višini pete in materialu. Predaj odprti razkrivajo stopalo in pokažejo urejenost nog in nohtov. V poslovnem svetu zato lahko delujejo ali zelo seksi ali ravno obratno. (Pisani, 2011, str. 284)

2.5.5 Čevlji Mary Jane

Mary Jane je oblika čevljev, izvorno izdelana za otroke. Imajo pašček, pogosto tudi dve špranjici na sprednjem delu. Ime čevljev *Mary Jane* se je uveljavilo vsepovsod po svetu i in se uporablja tudi za ženske čevlje z višjo peto in paščkom. (Pisani, 2011, str. 284)

2.5.6 Gležnarji

Ženski gležnarji so lahko različnih oblik, elegantni z ozko visoko peto ali bolj sproščeni z nizko ali kubansko peto. Leta 2008 so se začeli pojavljati na modnih pistah in od takrat so del modnega stilinga, kombinirani z ozkimi hlačami in tuniko. (Pisani, 2011, str. 286)

2.5.7 Škornji

Ženski škornji se razlikujejo predvsem po obliki pete. Lahko so visoki do meč, čez meča ali čez kolena. Elegantni in zapeljivi se nosijo za posebne priložnosti, krajši v hladnih dneh. (Pisani, 2011, str. 287).

2.6 RAZLIČNE OBLIKE PET

2.6.1 Peta stiletto

Stiletto je tanka, šilasta, najmanj pet centimetrov visoka peta, ki je dobila ime po kratkem bodalcu s trikotnim rezilom. (lat. *Stilus*). Različico pete stiletto, kakršno nosimo danes, je v 50. letih prejšnjega stoletja oblikoval francoski oblikovalec Roger Vivier. (Pisani, 2011, str. 288)

2.6.2 Čokata peta

Čevlji s čokato peto omogočajo hitrejši korak. Peta je kvadratne ali zaobljene oblike. (Pisani, 2011, str. 28).

2.6.3 Mini petka

To je približno 5 cm visoka peta, ki se proti spodnjemu robu tanjša. (Pisani, 2011, str. 288)

2.6.4 Kubanska peta

Kubanska peta je čokata, srednje visoka peta, ki je zadaj prirezana, uporablja se predvsem za gležnarje in škornje. (Pisani, 2011, str. 288)

2.6.5 Francoska peta ali peta Ludvika XIV.

(*luis heel, pompadour heel*)

Peta je v sredinskem delu zožena in se proti robu spet razširi. V 17. stoletju so tako moški kot ženske nosili visoke pete. Ta oblika pete je še danes priljubljena, saj je elegantna in hkrati udobna. (Pisani, 2011, str. 288)

2.6.6 Polna peta

Oblika pete je skorajda stalnica v modi. Omogoča udobno hojo in veliko možnosti pri oblikovanju čevljev. (Pisani, 2011, str. 289)

2.7 VISOKE PETE IN HOJA

»Visoke pete so privlačne in seksi na pogled. Žal pa našim nogam lahko zelo škodujejo« sta v svoji raziskovalni nalogi ugotovili Sara Firm in Melisa Krajnc. (Firm, Krajnc, 2011, str. 7)

Visoke pete potisnejo nogo naprej in navzdol kar potisne prste na nogi navzgor. Več kot so noge prisiljene v takšen položaj, več je možnosti za pojav bolečine ali drugih nepravilnosti na nogah. Čevlji z visokimi petami so krivci tako za kratkotrajne težave, kot so žulji, kurja očesa in otiščanci, kot tudi za dolgotrajnejše in resnejše poškodbe. Slabo vplivajo na našo telesno

držo ter s tem oslabijo hrbtenico, prav tako pa povzročijo poškodbe živcev ter zategnjene mišice na nogah in v vratu.

Prav tako pa so lahko čevlji z ravnimi podplati usodni za stopala. Takšna obuvala so zlasti nevarna za mlade pred najstniškim obdobjem, saj pri njih stopala še rastejo in se razvijajo. Takšna obutev še posebno prizadene kosti, ki se lahko razrastejo povsem napačno, zlasti na nožnih prstih. Čevlji z ravnim podplatom lahko povzročijo okorelost oziroma manjšo gibljivost stopal in vplivajo na pogostejše izvine gležnjev. (TK, 2010)

Visoke petke zahtevajo bolj pokončno držo in spremembo v načinu hoje, pri tem Pisani ugotavlja, da so krepke trebušne mišice bistvo, ki najbolje pomagajo pri elegantni hoji z visokimi petami. Potrebno je dvigniti glavo in zravnati hrbet. Pokončna drža bo zmanjšala pritisk na noge in omilila morebitne bolečine. Delati je treba majhne korake, s tem se teža enakomerno porazdeli med peto in prste. Če je kopito daljše in dovolj široko, bo noga bolj stabilna. Ob hoji je potrebno migati z boki. To je dobro za lahkotnejši korak in boljše ravnotežje. (Pisani, 2011, str. 290)

Visoke pete so še danes znak poželenja, seksualnosti in samozavesti, saj ženska v njih prikazuje vse naštete lastnosti. Ko si obujete visoke pete, se noge optično podaljšajo, koraki so krajši a odločnejši, pričarajo pa vizijo samozavesti in moči. So pa čevlji z visoko peto obvezna oprema skoraj vsake ženske garderobe.

3 METODOLOGIJA

V raziskovalni nalogi smo najprej opravili pregled obstoječe literature in virov. Glede na pregledano, smo se odločili, da za mnenje o nošenju visokih pet povprašamo učenke in dijakinje in njihova mnenja medsebojno primerjamo.

Z anketnim vprašalnikom smo anketirali 35 devetošolk OŠ in 36 dijakinj četrtil letnikov SŠ. Zaradi narave vprašanj so na anketna vprašanja odgovarjala samo dekleta. Vprašalnike smo razdelili v dva deveta razreda na OŠ Antona Aškerca ter v dva zaključna, četrta letnika Šole za storitvene dejavnosti v Velenju.

Ob tem pa smo izvedli tudi metodo opazovanja brez udeležbe. Od meseca avgusta do meseca januarja smo sistematično opazovali ženske v naravnem okolju. V knjižnici Velenje smo skozi okno opazovali in beležili polnoletne ženske (subjektivna ocena), ki so hodile v coni za pešce na Cankarjevi ulici v Velenju ter posebej zabeležili vsako, ki je nosila visoke pete. Meritve smo opravljali isti dan v mesecu, vedno popoldan okoli 17. ure, meritve pa so trajale eno uro. Za to metodo smo se odločili predvsem iz radovednosti, kako se opravlja raziskovanje na terenu ter, da opazujemo, ne da bi opazovanci vedeli, da jih opazujemo.

4 REZULTATI

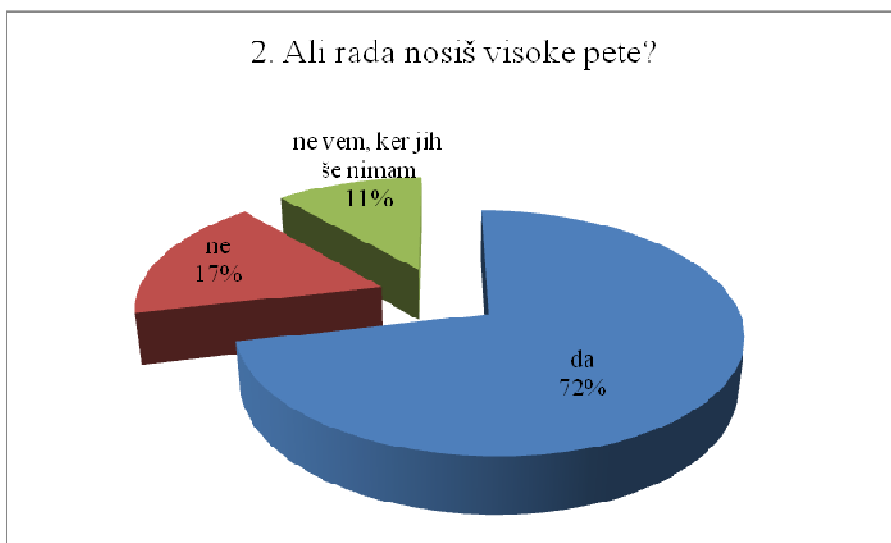
Anketni vprašalnik je zajemal štiri vprašanja od tega en odprti in tri zaprtega tipa. V anketo je bilo vključenih 71 anketirank, od tega 35 devetošolk OŠ in 36 dijakinj četrtih letnikov SŠ. Anketiranje je bilo izvedeno v mesecu januarju na OŠ Antona Aškerca in Šoli za storitvene dejavnosti v Velenju. Razdeljenih je bilo 80 anket med katerimi je bilo izpolnjenih 71 ali 88,75 %.

4.1 Rezultati ankete v OŠ

4.1.1 Starost anketirank

V prvem vprašanju so anketiranke označile starost oz. razred. V OŠ je bilo 35 anketirank ali 49 %.

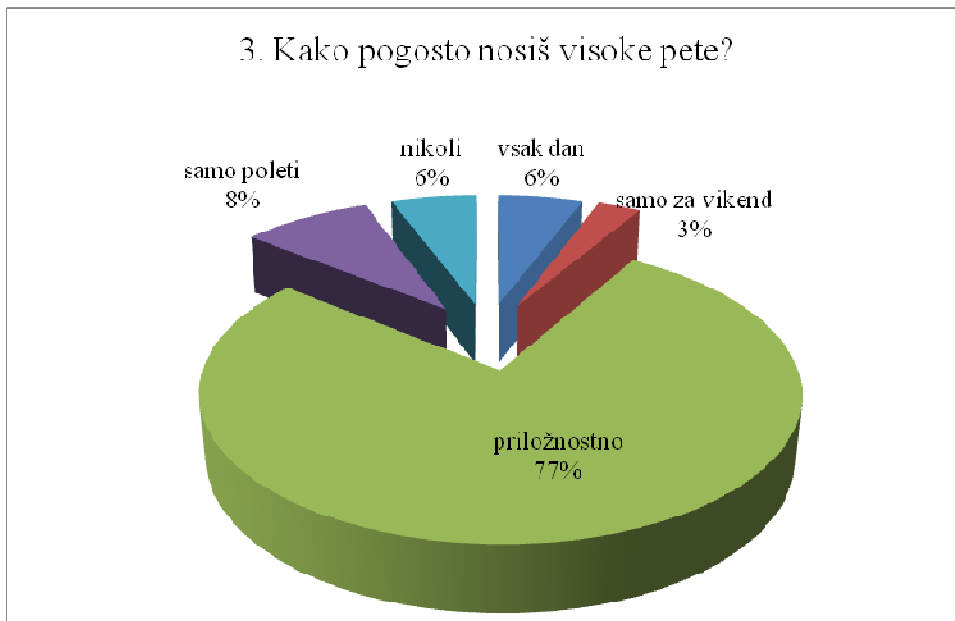
4.1.2 Ali rada nosiš visoke pete?

Graf 1: Nošenje visokih pet

72 % anketirank v OŠ rada nosi visoke pete, 17 % jih ne nosi rada ter 11% »ne ve, ker jih še nima«.

4.1.3 Kako pogosto nosiš visoke pete?

Graf 2: Pogostost nošenja visokih pet

Na vprašanje »Kako pogosto nosiš visoke pete?« je kar 77 % anketirank v OŠ odgovorilo »priložnostno«. Enak procent, to je 6 % je bilo odgovorov za »nikoli« in »vsak dan«. Samo za vikend jih nosi le 3 % ter samo poleti 8 %.

4.1.4 Koliko parov z visoko peto imaš?

Graf 3: Število parov z visoko peto

63 % anketirank v OŠ že ima doma vsaj en ali dva para z visoko peto, pet parov ima 23 %, 6 % ima doma čevlje pretežno z visoko peto in 8 % nima nobenega para z visoko peto.

4.1.5 Katere asociacije se ti pojavijo ob izrazu »visoka peta«?

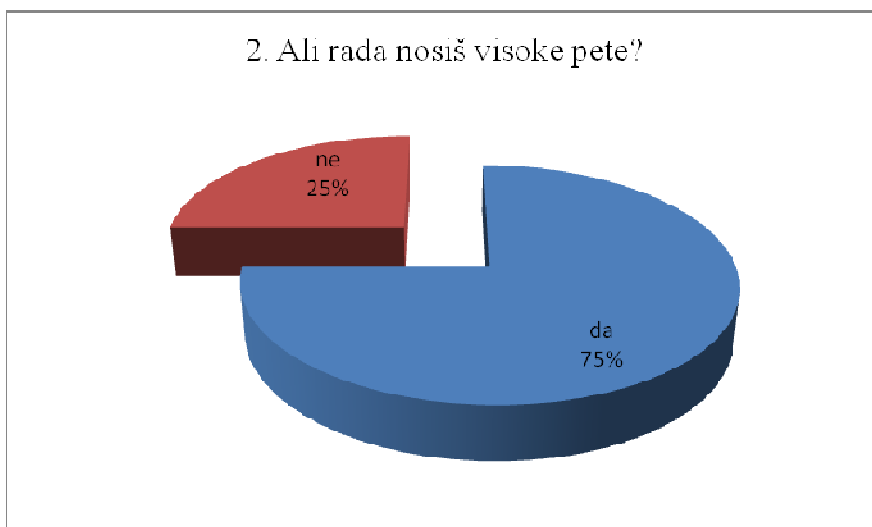
Na peto vprašanje »Katere asociacije se ti pojavijo ob izrazu visoke pete« so osnovnošolke največkrat navajale besede manekenke, igralke, valeta, ples, matura, prireditve, revija. Asociacije pa se jim pojavijo tudi na besede moda za ženske, poroka, čevlje, ki si jih želim, lepi čevlji, elegantno, lepa postava, dobra hoja, glamur, urejenost ter zvin gležnja in krčne žile.

4.2. Rezultati ankete v SŠ

4.2.1 Starost anketirank

V prvem vprašanju so anketiranke označile starost oz. razred. V SŠ je bilo 36 anketirank.

4.2.1 Ali rada nosiš visoke pete?

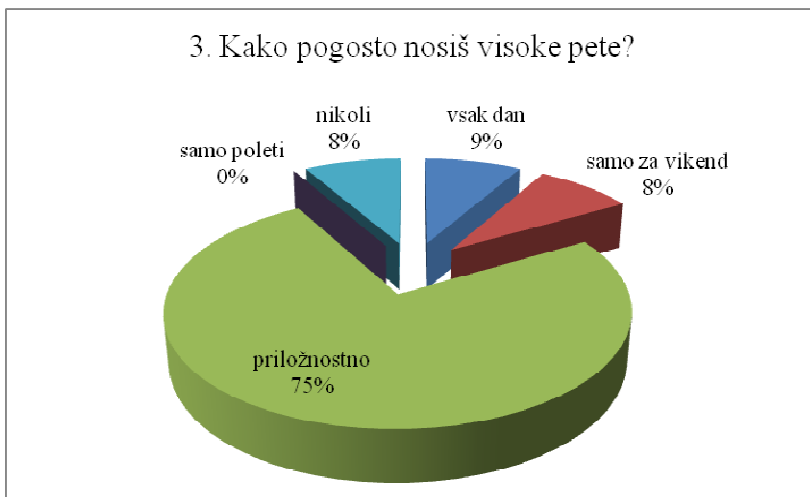

Graf 4: Nošenje visokih pet

Med anketirankami v SŠ kar tričetrt anketirank (75 %) rade nosijo visoke pete in le četrtina ne

nosi rada visokih pet. Možnosti »ne vem, ker jih še nimam« ni obkrožila nobena anketiranka.

4.2.2 Kako pogosto nosiš visoke pete?

Graf 5: Pogostost nošenja visokih pet

75 % anketirank v SŠ priložnostno nosi visoke pete, nikoli ali vsak dan 8 %, vsak dan procent več (9 %), nobena pa jih ne nosi samo poleti.

4.2.3 Koliko parov z visoko peto imaš?

Graf 6: Število parov z visoko peto

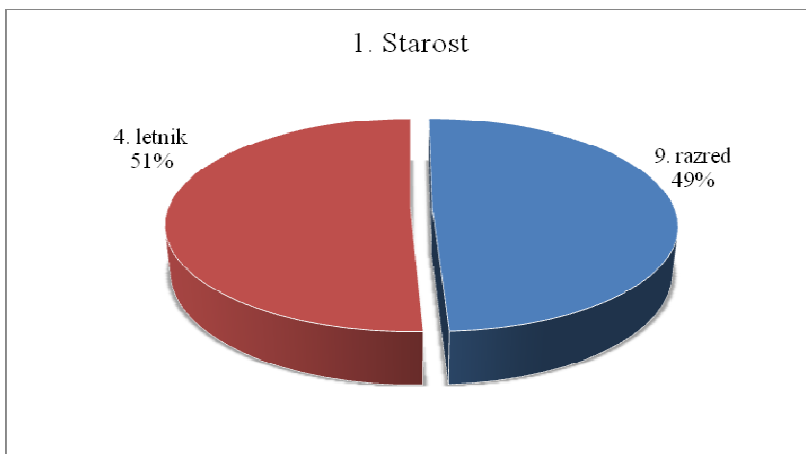
Vsaj 5 parov z visoko peto ima 58 % anketirank, enega do dva para ima 17 %, 14 % ima pretežno z visoko peto in 11% nima nobenega para.

4.2.4 Katere asociacije se ti pojavijo ob izrazu »visoka peta«?

Na peto vprašanje »Katere asociacije se ti pojavijo ob izrazu visoke pete« so bili najpogostejši odgovori: zabava, eleganca, moda, lepota, urejena ženska, modna revija. Pojavili so se tudi izrazi kot so seksi, dolge noge, lep izgled, dobra hoja ter nekaj izrazov ki spominjajo na bolečino kot so boleče noge nesproščenost, boleča stopala, krčne žile in zvinj gležnja.

4.3. Skupni rezultati anket

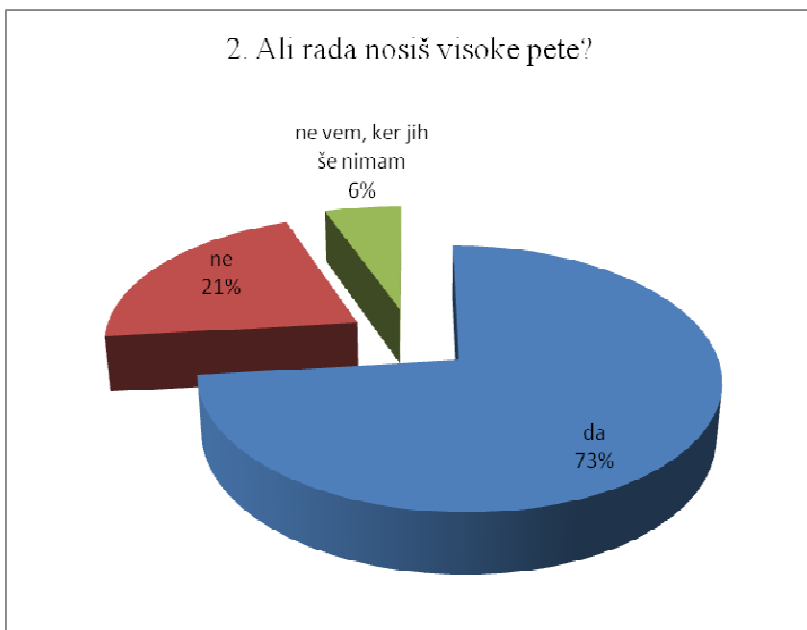
4.3.1 Starost skupine anketirank

Graf 7: Starostna struktura anketirank

Na anketo je odgovarjalo 35 (49 %) učenk 9. razreda OŠ in 36 (51 %) dijakinj 4. letnika SŠ, skupaj 71 anketirank.

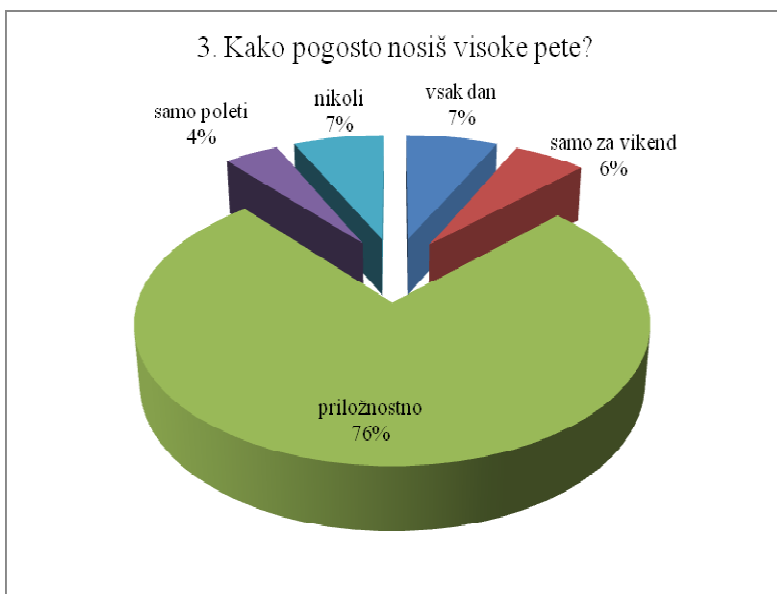
4.3.2 Ali rada nosiš visoke pete?

Graf 8: Nošenje visokih pet

Na vprašanje »Ali rada nosiš visoke pete« jih je 73 % odgovorilo z odgovorom da, 21 % z odgovorom ne in 6 % z odgovorom ne vem, ker jih še nimam.

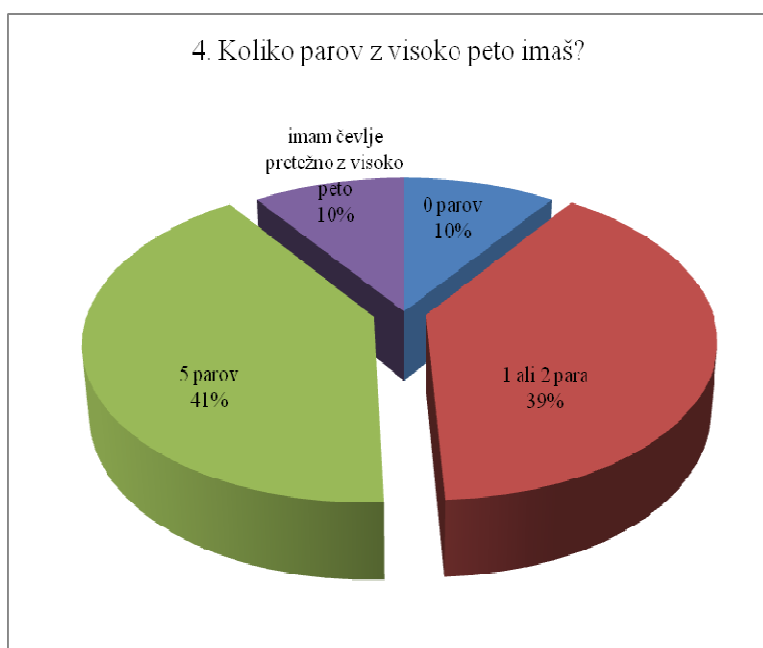
4.3.3 Kako pogosto nosiš visoke pete?

Graf 9: Pogostost nošenja visokih pet

Anketiranke so v kar 76 % odgovorile, da visoke pete nosijo priložnostno, enak procent, to je 7 % pa je bilo odgovorov za »nikoli« in »vsak dan«, samo za vikend jih nosi 6 % in samo poleti komaj 4 %.

4.3.4 Koliko parov z visoko peto imaš?

Graf 10: Število parov z visoko peto

Skoraj enaka deleža se pojavita pri odgovoru »1 ali 2 para« (39 %) in »5 parov« (41 %). 80 % anketirank ima doma vsaj nekaj parov čevljev z visoko peto. 10 % anketirank nima nobenega para in 10 % ima doma čevlje pretežno z visoko peto.

4.3.5 Katere asociacije se ti pojavijo ob izrazu »visoka peta«?

Skupne asociacije vsem anketirankam so zelo podobne. Vse so navajale visoko modo, manekenke, eleganco, zabavo, modo ipd..

Le manjše število (5 anketirank) je imelo ob visokih petah »bolečo« asociacijo kot npr. žulje, krčne žile, zvin gležnja, boleča stopala.

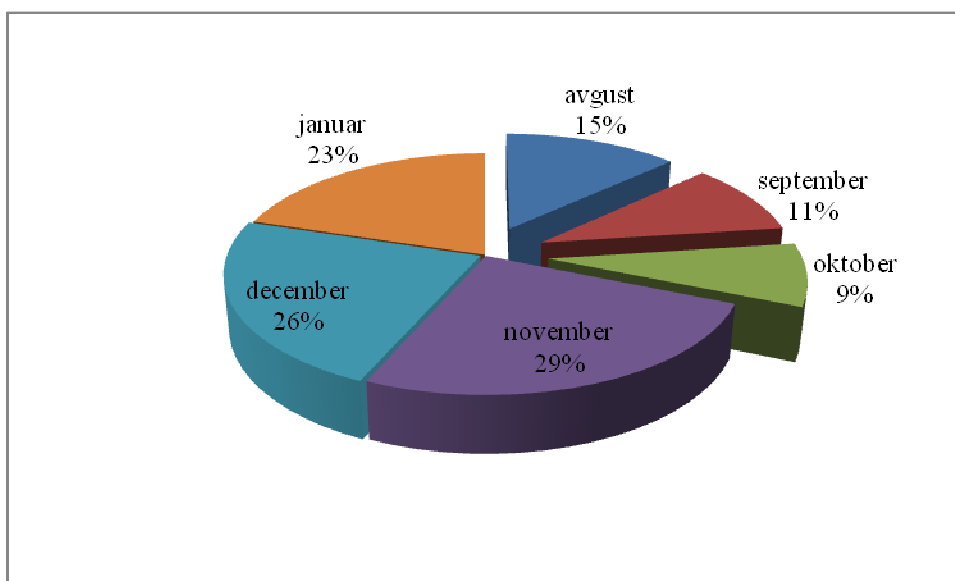
4.4 Rezultati dobljeni z opazovanjem

V šestih mesecih opazovanj, smo zabeležili 622 žensk, od tega jih je 93 ali skoraj 15 % nosilo visoko peto.

Preglednica 1: Dobljeni rezultati pri meritvi z opazovanjem

	število vseh žensk	ženske z visoko peto	delež žensk z visoko peto (%)
Avgust	185	28	15,14
September	160	18	11,25
Oktober	156	15	9,62
November	48	14	29,17
December	30	8	26,67
Januar	43	10	23,26
SKUPAJ	622	93	14,95

Iz tabele je razvidno, da smo največ žensk zabeležili v poletnem mesecu avgustu ter da z meseci število mimoidočih žensk upada. Medtem, ko se delež žensk z visoko peto povečuje. Če štejemo november, december in januar za zimske mesece, je delež visokih pet v tem času kar 79,1 % in le 20,9 % ostane za poletno jesenski čas. Kar je ravno v nasprotju s tem, kar smo pričakovali.

Graf 11: Delež žensk z visoko peto po mesecih

5 RAZPRAVA

Čevlji, ki jih nosijo ženske so različnih oblik in stilov, prav tako so tudi pete različnih dolžin. Glede na anketo in meritve, ki smo jih opravili v raziskovalni nalogi lahko trdimo, da tako osnovnošolke kot srednješolke rade nosijo visoke pete. Torej, ženske rade nosijo visoke pete in s tem prvo hipotezo potrdimo.

Drugo hipotezo, ženske pogosto nosijo visoke pete, moramo glede na raziskavo zavrniti. Osnovnošolke in srednješolke naj pogosteje nosijo visoke pete le priložnostno, kar pomeni, da je možnosti, za nošenje visokih pet manj kot smo mislili. Prav tako so to hipotezo zavrnile meritve z opazovanjem.

Tretja hipoteza, ki trdi, da ima vsaka ženska vsaj en par visokih pet, je glede na raziskavo zavrnjena. Raziskava je pokazala, da nima vsaka ženska vsaj enega para visokih pet.

Meritve z opazovanjem so pokazale, da ženske ne nosijo zelo pogosto visoke pete, vsaj v vsakodnevnem življenju ne. Zanimiva je tudi ugotovitev, da so visoke pete raje nosile v zimskem času kot v poletnem, kar je bilo povsem v nasprotju z mnenjem, ki smo ga imeli pred meritvijo. Lahko bi rekli, da smo s tem ovrgli verjetno najpogostejši stereotip o nošenju visokih pet, da visoke pete nosijo ženske predvsem v vročem, poletnem času.

Večidel raziskave temelji na anketi, ki je bila narejena med mladimi dekleti, ki še nimajo izoblikovanega stila oblačenja, predvsem pa je njihovo oblačenje in nošenje čevljev še pod vplivom oz. odvisno od staršev. Torej, njihove želje še niso v celoti prisotne v njihovem načinu oblačenju. Lahko pa rečemo, da se trend njihovega oblačenja že kaže in da so ali pa še bodo visoke pete prisotne tudi v njihovi omari.

Asociacije, ki se mladim dekletom pojavijo ob izrazu visoke pete, so v veliki večini povezane z visoko modo, manekenkami, eleganco, zabavo, modo ipd. iz česar lahko sklepamo, da jim visoke pete pomenijo nekaj pozitivnega in lepega.

6 SKLEP

Čevlji, ki jih nosimo izkazujejo naše počutje in predvsem tiho pripovedujejo svojo zgodbo. Visoke petke so nepogrešljiv kos garderobe skoraj vsake ženske.

V raziskovalni nalogi smo želeli ugotoviti, kaj mlada dekleta menijo o visokih petah. Zanimalo nas je ali rade nosijo visoke pete, kako pogosto jih nosijo ter koliko parov visokih pet imajo doma. Za boljšo predstavo o nošenju čevljev v vsakdanjem življenju smo opravili tudi štetje, koliko žensk, ki so prišle mimo, je nosilo visoke pete.

Mlada dekleta se rada odločajo za visoke pete in izkoristijo čim več priložnosti, da si jih nadenejo. Predvsem posebne priložnosti so tista možnost, ki jo mlada dekleta izrabijo, da izgledajo višje kot so. Dijakinje imajo več parov čevljev z visokimi petami kot učenke osnovne šole.

Za mlada dekleta, ki odraščajo, so visoke pete pojem lepote in elegance, ki je povezana z modo. Vse se začne v rosnih letih, ko si od mame ali tete izposodijo par visokih pet in skrite pred očmi drugih, trenirajo hojo in si zamišljajo, kako so že odrasle ženske s svojim lastnim parom visokih pet. Kljub temu, da starši ponavadi ne dovolijo niti enega para visokih pet, jih dekleta imajo v omari vsaj kakšen par. Želja po svojem paru visokih pet pa ostaja, dokler se ne izpolni.

7 POVZETEK

Čevlji imajo v zgodovini oblačenja poseben pomen. Čevlji z visoko peto pa še posebej. Visoke petke so nepogrešljiv kos garderobe vsake ženske. Že Marilyn Monroe je dejala: »Daj dekletu prave čevlje in lahko osvoji svet.«

V raziskovalni nalogi smo s pomočjo ankete med devetošolkami osnovne šole in dijakinjami četrtih letnikov srednje šole ugotavljali, kaj menijo o visokih petah. Zanimalo nas je ali rade nosijo visoke pete, kako pogosto jih nosijo ter koliko parov visokih pet imajo doma. Ugotovili smo, da večina deklet rada nosi visoke pete, nosijo jih predvsem priložnostno, doma pa imajo osnovnošolke manj parov visokih pet kot srednješolke.

V nalogi smo tudi z metodo opazovanja spremljali vrsto obutve pri ženskah v Velenju v različnih letnih časih. Izkazalo se je, da so se ženske poleti večkrat odločile za visoke pete kot v jesenskem in zimskem času, vendar je visoke pete nosilo manj žensk kot smo pričakovali.

Ženskam visoke pete pomenijo glamur, zapeljivost, samozavest ter predstavljajo ideal lepote. Devetošolke osnovne šole si ob izrazu »visoke pete« predstavljajo predvsem manekenke in igralke, srednješolke pa visoke pete asociirajo na zabavo, modo in eleganco.

8 ZAHVALA

Zahvaljujem se mentoricama Lidiji Črnko in Mariji Kuster Kortnik za pomoč in svetovanje pri izdelavi raziskovalne naloge.

Zahvaljujem se vsem učenkam in dijakinjam, ki so sodelovale pri anketiranju. Zahvaljujem se tudi Petru za prevod povzetka v angleški jezik ter Marjani Boruta za lektorski pregled.

Hvala vsem, ki so mi pomagali, me podpirali in razumeli.

9 PRILOGE

Priloga 1: Anketni vprašalnik

ANKETNI VPRAŠALNIK

Sem Barbara Camlek, učenka 6. razreda Osnovne šole Antona Aškerca Velenje. Odločila sem se, da s svojo raziskovalno nalogo sodelujem v gibanju Mladi raziskovalci za razvoj Šaleške doline. V raziskovalni nalogi bi rada osvetlila fenomen visokih pet pri ženskah in ugotovila, kaj ženske menijo o visokih petah.

Prosim vas, da odgovorite na spodnja vprašanja (anketa je anonimna) in mi s tem pomagate do odgovorov, ki jih potrebujem v raziskovalni nalogi.

Za potrebe tega vprašalnika predpostavljamo, da se izraz »visoka peta« uporablja za pete, ki so visoke od 7 – 10 cm.

1. Označite razred/letnik.

- a) 9. razred OŠ
- b) 4. letnik SŠ

2. Ali rada nosiš visoke pete?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem, ker jih še nimam

3. Kako pogosto nosiš visoke pete?

- a) vsak dan
- b) samo za vikend
- c) priložnostno
- d) samo poleti
- e) nikoli

4. Koliko parov z visoko peto imaš?

a) 0 b) 1-2 c) 5 d) imam čevlje pretežno z visoko peto

5. Katere asociacije se ti pojavijo ob izrazu »visoke pete«?

Zahvaljujem se vam za izpolnjevanje ankete!

Barbara

10 VIRI IN LITERATURA

1. Ambrose Gavin, Harris Paul, Visual Dictionary of Fashion Design, AVA Book Publishing SA, 2007
2. Ashleigh, Caroline, Warman's Shoes Field Guide : Values and Identification, In Shoes Field Guide. F+W Media, eBook Public Library Collection Trial, 2010
3. Blossom, Jojo, How to measure high heels?,
<http://yourfabulousjourney.blogspot.com/2011/01/how-to-measure-high-heels-height.html>
4. British English Dictionary, <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/high-heels>
5. DeMello, Margo, Feet and Footwear : A Cultural Encyclopedia, Greenwood Press/ABC-CLIO, eBook Public Library Collection Trial, 2009
6. Firm, Sara, Melisa Krajnc, Uff , te petke, Raziskovalna naloga, Maribor, 2011,
http://www.zpm-mb.si/attachments/sl/728/Uf_te_petke.pdf
7. LoAlbo, Stacy, Vintage Fashion Accessories, F+W Media, eBook Public Library Collection Trial, 2009
8. Muzej čevljev Bata, All about shoes, Toronto, 2008, <http://www.allaboutshoes.ca>
9. Pisani, Lea, Obleka - kaj, kdaj in kako, Ljubljana, samozaložba, 2011
10. Swann, June, Shoemaking, Shire Library, 1986
11. TK, Visoke pete in poškodbe, 2010, <http://www.viva.si/Novice/6089/Visoke-pete-in-po%C5%A1kodbe>

12. Wikipedia, http://en.wikipedia.org/wiki/High_heels